

KDV İadelerinde Azami İade Edilebilir KDV Tutarının Hesabı ve ATİK Yüklenimleri Hakkında

04.09.2025 tarihinde yayımlanan 55 no.lu KDV Tebliği ile Azami İade Alınabilir KDV tutarın hesabına açıklık getirilmiş; Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin (ATİK) alımında yüklenilen KDV'lerden iade alınabilir KDV'ye pay verilmesi sırasında uygulanan yöntem temelinden değiştirilmiştir.

55 Seri No.lu Tebliğ ile yapılan düzenleye göre;

Azami iade edilebilir KDV tutarının KDV'siz alımlar düşülerek hesaplanması;

Uygulamada iadeye konu işlemler ile ilgili olarak KDV ödemeksizin (mesela hurdadan üretim) temin edilen mal ve hizmet alımlarının KDV iadesi sırasında dikkate alınması şeklinde yürütülen fiili uygulamanın yasal dayanağı, aşağıdaki düzenleme ile oluşturulmuştur:

“Mükelleflerin iadeye konu işlemleri ile ilgili olarak KDV ödemeksizin temin ettiği mal ve hizmet alımlarına ilişkin KDV iadesi talep etmeleri mümkün değildir. Bu durumda, iade hakkı doğuran işlem bedeli ile KDV'siz yapılan alım bedeli arasındaki farka genel vergi oranı uygulanmak suretiyle azami iade edilebilir KDV tutarı bulunacaktır.”

Örneğin, DİİB kapsamında KDV ödemeksizin satın alınan 1 milyon TL tutarındaki bir hammadde ile üretilen ürünlerin 1,5 milyon TL'ye ihraç edilmesi halinde, azami iade edilebilir KDV tutarı $500.000 \times \%20 = 100$ bin TL olacaktır.

ATİK alımında yüklenilen KDV'lerden iade alınabilir KDV'ye pay verilmesi

İade tutarına ATİK'lerden verilecek payın hesabına ATİK'lerin aktive alınarak fiilen kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren başlanacak ve her bir ATİK için ayrı ayrı hesaplama yapılacaktır,

ATİK'lere ilişkin yüklenilen KDV tutarından iadeye verilecek payın hesabında kümülatif oranlama yöntemi kullanılacaktır,

ATİK'in aktive alınarak fiilen kullanılmaya başlandığı dönem dahil her dönem, kümülatif olarak iade talebine konu işlem bedelinin toplam işlem bedeline oranlanması suretiyle, ATİK'e ilişkin yüklenilen KDV'den iadesi talep edilebilecek toplam KDV tutarı hesaplanacaktır. Daha sonra, toplam iade edilebilecek KDV tutarından, önceki dönemlerde iade edilen KDV tutarı düşülerek, ilgili dönemde iade hesabında dikkate alınabilecek KDV tutarı bulunacaktır.

ATİK'e ilişkin yüklenilen KDV'den iade hesabına verilecek toplam tutar, iadeye konu işlem bedelinin toplam işlem bedeline oranı ile sınırlı olacaktır. Sonraki dönemlerde, iadeye konu işlemlerin toplam işlemler içerisindeki payının azalması durumunda, ATİK'ten iade hesabına pay verilmeyecektir. Bu oranın, daha sonra iadeye konu işlemler lehine değişmesi halinde yeniden iade hesabına pay verilebilecektir.

İadeye konu işlem bedelinin toplam işlem bedeline oranlamasında, ilgili dönemde ATİK kullanılarak yapılan üretim miktarları değil, iadeye konu olan veya olmayan satış tutarları dikkate alınacaktır.

Tebliğde yer alan örnek şöyledir:

Uluslararası taşımacılık faaliyetiyle iştigal eden (A) Taşımacılık A.Ş. 2023/Aralık döneminde 1 adet çekiciyi 6.000.000 TL bedelle 1.200.000 TL KDV ödeyerek satın almış, 2024/Ocak döneminden itibaren yurt içi ve yurt dışı taşımacılık faaliyetinde kullanmaya başlamıştır. Mükellefin **2024/Ocak döneminde** tamamı yurt içi taşımacılık faaliyetinde kullanılan bu çekiciyle elde ettiği hasılat 2.000.000 TL olup ATİK nedeniyle yüklenilen KDV'nin 200.000 TL'lik kısmı indirim yoluyla giderilmiştir. **2024/Ocak döneminde ATİK nedeniyle yüklenilen ve indirim yoluyla giderilemeyen KDV tutarı 1.000.000 TL'dir.**

2024/ Şubat döneminde iade hakkı doğuran işlem (uluslararası taşımacılık) bedeli 2 milyon TL, İade hakkı Doğurmayan İşlem (yurt içi taşımacılık) bedeli 4 milyon TL, akaryakıt alımı için doğrudan/GYG yüklenen KDV 250.000 TL'dir.

Yukarıdaki verilere göre Şubat 2024 dönemi iade hesabı şöyle yapılacaktır. (Hesaplama devreden KDV'nin iade tutarını aştığı varsayılmıştır.)

A	ATİK KDV TUTARI (Aralık/2023'te yüklenilmiştir)	1.000.000
B	Şubat 2024 DÖNEMİ İADE HAKKI DOĞURAN İŞLEM BEDELİ	2.000.000
C	ÖNCEKİ DÖNEM SONU İADE HAKKI DOĞURAN İŞLEM BEDELİ (KÜMÜLE)	0
D=B+C	BU DÖNEM DAHİL İADE HAKKI DOĞURAN İŞLEM BEDELİ	2.000.000
E	BU DÖNEMDE İADE HAKKI DOĞURMAYAN İŞLEM BEDELİ	4.000.000
F	ÖNCEKİ DÖNEM (Ocak 2024) İADE HAKKI DOĞURMAYAN İŞLEM BEDELİ	2.000.000
G=E+F	BU DÖNEM DAHİL İADE HAKKI DOĞURMAYAN İŞLEM BEDELİ	6.000.000
H=D+G	BU DÖNEM DAHİL TOPLAM İŞLEM BEDELİ İŞLEM BEDELİ (KÜMÜLE)	8.000.000
I=D/H	ORAN	0,25
	DOĞRUDAN YÜKLENİM VE GYG (Veri)	250.000
	BU DÖNEM AZAMİ İADE EDİLEBİLİR KDV (CX%20)	400.000
IxA	ATİK KDV'DEN VERİLECEK AZAMİ PAY TUTARI	250.000
	BU DÖNEMDE ATİK KDV'DEN VERİLEN PAY TUTARI (400.000-250.000)	150.000
	BU DÖNEM DAHİL ATİK KDV'DEN VERİLEN PAY TUTARI (KÜMÜLE)	150.000
	PAY VERİLDİKTEN SONRA KALAN ATİK KDV TUTARI (1.000.000-150.000) (*)	850.000

(*) 850.000 TL'nin indirimine izleyen dönemlerde devam edilecektir.

Saygılarımızla.

Beta Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.